

magyarzatot, melyet szavainak a fiúmei emlékiratra néve Apponyi adott, Tisza Kálmán és Lang Lajos előadó replikáztak vissza kétes sikerrel a javaslat ellen felhozottakra, mire a ház úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja a Lloyd szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot s Heli határozati javaslatát mellőzi. Apponyi Albert felszólalása álláspontja a Lloyd-szerződéssel szemben szintén az, hogy a Lloyd által tett szolgálatok távolról sem állnak arányban a pénzáldozattal; továbbá, hogy azzal a félmillióval, melyet a Lloydnak adunk, sokkal többet érnek el, ha azzal a magyar tengeri hajózást támogatnók. — De pénzügyi helyzetünk szempontjából is lehetetlen tartja a javaslat megszavazását. Mert midőn, hivatkozással a pénzügyi helyzetre, a kormány a legszükségesebb gazdasági segélyeket is törli, akkor valóban nincs aránytalanul csekély ellenértékért tiz évre egy fél milliót köt le. Legszébb és leghatásosabb része volt azonban Apponyi beszédének az, melyben az általános rezignációt rajzolta, mely megbénítja a nemzetet, hogy erejét kifejtthesse.

Az alföld pusztulása.

(Az árvizek, az alföld pusztulása, Szeged veszélyben Gr. Széchenyi István és a Tisza-szabályozás. Paleocapa, a Tisza-völgy. Paleocapa terve Szeged megmentésére.)

(K. B.) Magyarországnak minden évben meg-megújuló veszedelme az árvíz. Egy-egy pusztítása felér egy háborúval, mert azon vidék lakosságát, a hol megjelenik, a végesség szelére juttatja. Jelentékenyen növeli az árvíz-veszélyt azon körülmény, hogy tapasztalás szerint mindig nagyobb erővel lép fel, az ideai árvíz például oly területeket is elpusztított, hol már ember emlékezet óta nem láttak árvizet.

Az egész Tisza-vonal, e dusan termő gyönyörű rónaság, a legnagyobb veszedelemben forgott s részben még most is abban forog. Nem csak maga a Tisza, hanem az óriási víznyelők melék-folyók is kicsaptak medrükből, arjak pusztítva, dulva rohantak mindenfelé. Egy óriási vészkiáltás hangzott a Tisza és melék-folyóinak minden vidékéről, mely kiáltást aztán tulharsogta a zugva, bőve rohanó piszkos áradat moraja!

A Tisza felső vidékén ma már csökkent a veszély, most azonban az alsó vidék, a hullám-sírháború új életre támadt Szeged és környéke van veszélyeztetve. Onnan érkeznek a rémhírek, melyek fájó megdöbbenést keltenek bennünk, hogy nem ismétlődik-e az 1879-ki óriási katasztrófa.

E megdöbbenést és félelmet csak meg erősíti egy vízi szakértelműnek, Stefaovits Vilóski órnagy levele, ki már előre jelezte a vízáradások mértékét s Beesből újabb veszélyes levelet intézett Szeged város polgármesteréhez, melyben — a következőket írja:

"Márcz. 27-iki levelem kiegészítéséül nagy sajnálatomra kötelességemnek tartom pótlólag közölni azon felelmenet, hogy a Tisza Szegednél még apr. 20. 21. és 22-ig napjaink fog áradni. És miután a Tisza Szegednél apr. 6-án már 8.30 méteren állott, attól félek nagyon, hogy az önk töltései nem elég magasak és nem elég erősek a víztömeggel

szemben és nem főgnak a nyomásnak ellentállani."

Adja Isten, hogy e jóslat ne teljesedjék be, azonban nem lehetetlen, hogy be fog teljesedni.

Akkor hiába áldoztunk Szeged felépítésére annyi milliót, hiába emelték a nagy körgátakat, ujból kell kezdeni az építést, ha ugyan lehetséges lesz Szegedet, a magyarság e délvidéki védőbástyáját, újabb pusztulás után még egyszer felépíteni.

Ma már, annyi árvíz-pusztítás után, tisztában vagyunk azzal, hogy az évről évre ismétlődő s folyton nagyobbodó árvizeket a rendszer nélkül keresztül vitt folyam-szabályozások okozták.

Bebizonyult az is, hogy az alkalmazásba vett gát-rendszer nem menti meg hazánkat az árvizektől hanem, hogy a célt elérhessük, nagy szabású reformokra van szükségünk, kerüljön az bármibe is!

Az önfentartás kötelessége parancsolja azt nekünk, hogy elvégre komolyan és alaposan védekezzünk az árvizek ellen, találjunk ki oly eszközöket, melyek az árvizek pusztítását korlátozni fogják, mert azt nem nézhetjük tétlenül, hogy a tisztamenti nép, a magyarság zöme, az árvizek miatt koldussá legyen s elpusztuljon. Nem nézhetjük tétlenül, hogy városaink, melyekben a magyar nemzetiség és tudományosság hatalmas fejlődésnek indult, a hullámok martalekaivá legyenek, nem tekinthetjük közönyösen, hogy falvaink, melyekben ékes magyar szóval dicserik az istent, s melyekben szorgalmas és hazaszerető nép lakik, elsodortassanak zabolátlan folyóink által!

Nem csak közigazgatási, hanem egyenesen nemzetiség kérdése ez, melyet minél előbb celszerűen meg kell oldanunk.

"Mert hol leszen akkor A magyar hazája: Ha a Tisza partját Ellen lába járja?"

Az árvizek pedig éppen a magyar vidékeket pusztítják leginkább, éppen azért kötelességünk e vidék védelméről gondoskodni, melyet ha megtenni elmulasztunk, akkor elpusztul onnan a magyar nép s a Tisza partját ellen lába fogja jarni!

Belátta már a Tisza-völgy általános szabályozásának szükségét G. Széchenyi István is, kinek einközte alatt megalapított az országos közlekedési bizottság s tervbe vetett a Tisza-völgy szabályozása.

A magyar kir. építési főigazgatóság által újonnan kidolgoztatott az általános Tisza-rendezési terv s ennek a helyszínevel való egybevetése s az egészről írásbeli véleményadás végett, a nádor utasításánál fogva egy híres külföldi szakértő: Paleocapa Péter

velencei cs. kir. építési főigazgató s a vaskorona rend vízeze meghívott, ki a — féső olaszországi folyókat, melyek az Alpesekek déli oldalának vizeit vezetik a tengerbe, nagy sikerrel szabályozta. Paleocapa, e zsenialis mérnök, G. Széchenyi István és a tisztavölgyi társulat központi választmányának tagjai társaságában, beutazta a Tisza-vidéket s a szabályozási tervről Sárospatakról, 1846 aug. 17-ől kelteve részletes véleményt dolgozott ki, melyben lehettek és vannak is egyes téves állítások, mindazonáltal e munkát ma is nagy becsesél bir, mert ha annak értelmében

történt volna a vízszabályozás, ma sokkal kevesebb árvíz-veszélynek lennének kitéve.

Paleocapa e művét olasz nyelven írta s Saska Károly fordította le 1846-ban magyar nyelvre. A munkát czime: "Vélemény a Tisza völgy rendezéséről. Irta: Paleocapa Péter, velencei cs. kir. építési főigazgató s a vaskorona-rend vízeze." A térképekkel ellátott munkát, melyből adatainkat merítjük, N. P. főiskolai tanár ur bocsátotta rendelkezésünkre.

Magáról a Tisza-völgyről, mely Európa folyam-rendszereinek egyik legsajátosabbika, többek közt a következőket írja (12.1) Paleocapa. "Ha meggondoljuk azon roppant rónaságot, melyből a Tisza a vizeket magába szedi, mely egészen az amphitheatrum formán környező kárpátok hosszú hegysoraig terjed, ha megtekinthetjük ezen ország sajátosság helyfekezési állapotját, melynek roppant síksága egészen ama hegységek töveig terjed, melyekről minden oldalról és oly sok felől omlanak a folyók, mindnyajan közös befogadó medrük, a Tisza felé tödulván; ha figyelembe vesszük, hogy mindezen belezakadó folyók magok al kottak és iszapoltak fel legnagyobb részint azon siktérről könnyű iszapjokkál, melynek közepén magoknak melyen beasott medret készítették: könnyen át lehet látni, hogy a ki öntések a szerlelt bő vizek ösztöndululásának, nem pedig a keves esésnek tulajdonítandók, mely csakugyan elegendő arra, hogy mindezen másodrendű folyók, sőt meg azoknak közös befogadójá is, megtarthassák saját magok alkotta tetemes partmelységüket. S ma mindinkább meggyőződhetni a felől, hogy itt folytonos töltésesre van szükség mely a szetterjeszkedést visszatartsa és korlátozza; s hogy igen keveset segítene az ország felsőbb részeiben valamiképpen változtatni a főfolyó vagy a belezakadó vízcsésén a számos apró átvágások által, melyek a folyó természetes rendeltésével ellenkezően, minduntalan elrontanak."

Eppen ellenkező történt tehát, a mit Paleocapa javasolt, mert a folyók felső vonalain számos apró átvágás történt, melyek a víz esetét gyorsították ugyan valamely, de az árvíz-veszélyt nem csökkentették, sőt talán éppen előmozdították. Elhagyva most e részleteket, áterünk most Szeged helyzetére, melynek veszélyességét a Paleocapa eles szemé azonnal felismerte, s tanácsot is adott, hogy miként lehetne a bajon segíteni. Fájdalom, e tanácsot sem követték, s e mulasztásnak tulajdonítható az 1879-iki szegedi katasztrófa.

Ha csak egy rövid pillantást vetünk a térképre, rögtön észrevesszük, hogy Szeged helyzetét az teszi felette veszélyessé, hogy a Maros, mely nagy vízbőséggei rendelkezik, nem Szegeden a l u l, hanem Szegeden fe l u l, Tápeával szemben ömlik a Tiszába, még pedig oly sajátosság módon, hogy a Maros arra éppen szemben találja a Tiszának észak felől jövő árját Paleocapa azt javasolta, hogy a Maros torkolatát egy csatornával, melyet ki is jelölt, változtassák meg, s a Marost Szegeden alul vezessék a Tiszába.

Erre vonatkozólag írja Paleocapa: "AItalános véleményben azt mondtam volt, hogy a szegedi alsó vonal egyik azok közül, hol főfontosságú dolog a Tisza folyását megjaví-

ment a tenger partra járkálni. Este midőn az orvossal találkozott az kérdezte: — Nos, semmi? még a legkisebb jelszem? — Semmi, semmi.

Volt a városban egy uri ember, a ki évekkal azelőtt enekes volt, s több hangszert játszott, felkérte azt, tanítaná meg őt gitározni. Az szívesen ráállott s megkezdte még az nap a tanítást. A hadnagy bámulatos szorgalmat fejtett ki úgy hogy rövid időn képes volt enekét gitárral kíséreni.

— Önnek igen szép hangja van mondá az enekes.

S mivel valóban szép hangja volt, elkezdett énekelni s tanulni, s keves idő alatt úgy bele jött, hogy gitár mellett énekelte a sicíliai népdalokat s oly érzéssel, hogy valószággal élvezet volt hallgatni.

— Volt itt egy hadnagy szolt a tanító, a ki szintén jól játszott. Annak volt egy kedves dala, a melyet gyakran énekelte.

Várjon így kezdődik... maga csinálta s mely érzéssel énekelte:

"Kis lábaidhoz ülve, Egő szemembe nézek, S nézésbe elmerülve, Szép ajkaidhoz érek: Mily boldog így az élet!

Ha érzem majd halálom — Mely buval eltemet — Hattyu-kebledre zárom, Minden gyötrelmemet! Szelden, mint egy alvó gyermek!"

— Kérem, mondja el még egyszer, — a tanító elismételte.

Egy nap, midőn hosszú ideig beszélgett a szomszédjában lakó tőzsdész, elment a parancsnokához s felkérte, hogy olykor olykor mérnék össze kardjukat. A parancsnok szívesen ráállott. Ettől a naptól

tani, egybehangzólag a Maros torkolatát a megváltoztatásával. A helyszínen tett szemlélet még sokkal inkább meggyőzőtt e felől."

Szólván arról, hogy Szeged városa a Maros torkolatát a mostani ponton akarja meghagyni, ismét hangsúlyozza, hogy a Maros Szegeden alól ömlesztessék a Tiszába. Szeged városa — folytatja tovább — maga is eüismeri a veszélyeket, s többféle intézkedéseket is tett ez irányban, — ő azonban nem találja alkalmasoknak Szeged városának a Marost illető javaslatait.

"Szeged városa azon felelemből szegül ellene a Maros-torkolat megváltoztatása szándékának, hogy veszteni fogna azon átmeneti kereskedésből, mely e folyón és a Tiszán a Bánásig, s az országnak e két folyót környező más részei közt van divatban. Azonban e felelem teljesen helytelennek látszik, ha mint kell is, a város közérdekeit, nem pedig a város egyik vagy másik szakaszának, vagy egyik avagy másik ház — vagy földbirtokosnak részletes hasznát vesszük tekintetbe — A mint éppen e czéiből volt kijelölve a Maros új torkolata, csak néhány 100 önyivel fog az legjobb esni Szeged városa alsó részénél s ha meggondoljuk e 45.000 (ma már 75-80,000) lakosú város nagyságát, hol, mint a magyar városokban közönségesen lenni szokott, a lakóhelyek nagy távolságokra vannak kiosztva; ha meggondoljuk, hogy e város a kereskedési iparra, s népesedésre nézve tetemesen gyarapszik, a honnan ott mindenféle új épületeket lát az ember emelkedni: kétségtelennek látszik, hogy azon hely, hol a Maros a Tiszába ömli, fog, nem sokára új része lesz a városnak, mely ezáltal összesen véve nyerni fog, bár a mostani vízmelletti részei, s azon birtokosok, kiknek ott házaik, raktáraik vannak, veszthetni fognak benne bizonyosan. Minél érdekesebb Szeged városa, s minél szükségesebb a kereskedés székhelyére nézve, hogy a Marosnak Tiszába ömlésénél egy nagy vásárhely legyen: annál bizonyosabb az, hogy a Maros új torkolata, mely a nevezett városhoz ily közel fog maradni, nem fog okul szolgálatni arra, hogy a fentemlített kereskedési székhely más vidékre vonjon. Csak arra fog alkalmas adni, hogy új épületek emelkedjenek, melyeknek bizonyosan nem lehet akadályára, hogy ott a föld valami igen kevéssel alacsonyabb, mint a város legközelebbi része. Míg pedig új épületek emelkednek, s az új kereskedési rakkhely pontja állandóan megváltozék: nem fog jarni nagy bajjal, ha jonak látszik, ideiglen egy hajóvontató ló-állomást felállítani, az új torkolatból a mostani kikötőbe felmenő hajók vontatására."

"Közhasznu valdalatban, bármily nagy az, s bármily érdekes a czélja, mindig azon kell ugyan igyekezni, hogy a mennyire lehet, a helybeli érdekekre tekintet legyen: minthogy éppen azoknak öszegezőből ered a közhasznu; de e helybeli érdekek a valódiak legyenek, és nagy fontosságúak, s azért, hogy tekintetbe vannak véve, ne kívánják, másfontosságú s közönséges érdekek feláldozását. — Pedig nekem úgy látszik, hogy valóban ez az eset fordul elő Szegednél, mely város nem elégzik meg azzal, hogy ezentul is a marosi kereskedés fészékhelye maradjon, hanem ezenkívül meg azt akarja, hogy e kereskedés állomása mindig partmelleke ugyanazon pontján maradjon meg; még pedig akarja ezt azon nagy

az arra járók hatalmas kardcsörgést és dobogást hallottak a hadnagy lakásán.

— Ezeket a kiserleteket akár el is hagyhattad volna — mondá az orvos a hadnagnak.

— Nem adott semmi jelt? — Semmit.

— No de jó volt megkiserleni. Azt beszéltek ugyanis, hogy az a másik hadnagy a parancsnokkal minden reggel vívott, s mivel a lány nem szerette nézni, lement a piacra.

— Igen, igen kedves barátom, más az a mit tennünk kell — mondá az orvos.

Másfél hónap mult már el az új szakasz megérkezése óta. Egy éjjel a hadnagy így szólta meg barátját:

— Mit gondolsz, hogy fog ez végződni? Megörülök én is, úgy végződik.

Szégelem magam magamat. Sokszor úgy tetszik mintha mindenki nevetne.

— Nevetne! És mit? — kérde az orvos.

— Mit? Nevetik ezt az én igyekezéteimet és számközlésemet, a melyet érzek ezért a szerencsétlenért és sikertelen kísérleteimet.

— Jó indulat, szánalom! Ezek barátom nem olyan dolgok, a melyek nevetésegnek lehetnének — s erősen szemé közzé nézve folytató: — mond meg az igazat, ugy-e te szerelmes vagy Carmellába?

— En? — kérde a tiszt s fülig elpirult.

Te, igen te, mondá az orvos. Mond meg az igazat, légy őszinte. Nem vagyok-e egyedüli barátod?

— Igen barátom vagy, s épen ezért nem szabad azt mondanom a mi nem igaz. — Egy pillanattal hallgatott s aztán folytató, de mig beszélt, hoi halott halvány lett, hoi elfutotta a vér, dadogott, ön magának mondva ellent, mint a gyermek midőn tetten érik s el kell mondaní bűnet.

(Folyt. köv.)

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Szomorúság dalai.*)

I. Nyomodban a gyászos felhő, Honnan, honnan kóbor szellő? Virágok elcsábitója, Asszonyisírás szállítója.

Talán arról a vidékről, Hol a csillag egyre gyérül? Mert egy asszony letagadta, Vaksötét most az éjszaka.

Ha tán onnan, mondd, hogy láttál Halványabbnak a halottnál. Mond meg neki üzenetem: Megsiratom, eltemetem!

II. A Tiszának mélyen van a fenéke, Bánatomnak se vége, se eleje; Hattyumadár veri rajta a habot: Most tudom már, hogy a rózsám elhagyott.

Magas a menny, magas a menny, csillagos, Sirodon a rózsabimbó harmatos. Könnyeimtől már is hull a levele, En is, én is lehervadok majd vele!

III.

Oly jól esik sivatag pusztáról, Hús ligetre ki kibukkanni, Hol rózsá nyit és a kis madár szól, Üdöbbek is a lég favalmi. Örülj, bohó és ábrándos lelkem, Örülj, örülj, a meddig lehet, Isten tudja, tán a másik perczben Megátközöd ezt az életet!

* A „Föv. L.“-ből. Szerző a h. n. ási ref. gymnasium tehetséges ifjú tanára, kinek beszély-kötetét ily rokonszenvesen fogadta az összes sajtó.

IV.

Sötétedik, mély az árnyék, Csillag hull az égről. Bolygóuz majd ki-kigyulad, S ujra elsötétül. Furulyaszó felsír, zokog. A távolban elhal! Immár ez a kínos élet Rövidebb egy nappal.

Gyöngyösy László.

Carmella.

(Edmondo 'd Amicis „La vita militare“ című művéből.)

Fordította: ifj. Beke Mihály. (Folytatás.)

IV.

Egy hónap alatt az orvos és a hadnagy a legjobb barátok lettek. Egyező természetük és koruk, nemkülömben az, hogy a városban nem volt több hasonló állású fiatal ember. tették azt, hogy egy rövid hó alatt bensőleg megismerték egymást s oly jó akarája lett egyik a másiknak, mintha gyermekkori barátok lettek volna. De ez alatt az egy hónap alatt a hadnagy természete egészen megváltozott.

Mindjárt az első napokban könyveket hozott Nápolyból s egy pár hetig nem csinált egyébét, mint kijegyezte a fontosabb dolgokat s az orvossal hosszan tanácskozott, mely tanácskozás azonban csaknem mindig ezzel végződött:

— Hagyjuk én azt hiszem, hogy ilyen esetben az orvosok nem tehetnek semmit.

— Meglátjuk, sikerülni fog-e nekéd, — válaszolá az orvos, s elváltak, hogy másnap újra kezdjek a tanácskozást. Egy nap a polgármesterrel tartott hosszabb beszélgetés után hivatta a szabót és kalapot, s pár nap mulva muszka vászon ruhában, nagy szalma kalappal és kek gallérral

veszély mellett is lenne."

"Ez okoknál véleménytől, hogy kell változtatni. M fogadva, akkor igaz balfelől töltés

HELI

* Debreczen verseny Debreczen megtartatni. Miután lapunk zárta után annyit említettünk veztek: B. Bánffy István, Harkányi Sándor, Schenbach Sándor, Starhemberg V. Wurmbrand Ernő, rammot legközelebbük közötti.

* Törvényes bünyefenyítő törvényvetkező végtárgy 18-án: Barta F. megrongálás miatt datlanság által att. Kovács Lajos hágás miatt. Apr. ellen, súlyos testi Szalai András és vács Albert ellen Fried Dező ellen * Gazfogyas vatalos helyisége 1289 köbláb gaz az utcák világt köbláb gázért zett a város a

* Az árvíz meggyéből D o m Ujjalussy Sándor ki, adakozásra sz a szatmármegyei, idei árvizek legny gyét sujtották, a mintegy 30 kalor gátakat, majd ki megyet. A Szamo vidék egyszerre csak elvette eme get gyantát. Het hold került viz vastag iszap bor lene beszeln, ha akarnók kifejezu terményekben os tötésekben es ut tehető a kár. Az szükség, mivel tá várják, mely ta a védőtöléseket a találja, ismet elf pusztul meg az Nagy-Károlyi b parti es esedi l elnök-ele alatt tá hogy vízszabályoz

P a n c s o z e l van borítva legnagyobb vesze pusztult. A víz a vidéken nem látt

A budapesti miniszter és Raj építészeti osztály különböző része érkező s vízügy intézését. A min keti; a budapesti déki folyam-met közegei ki vannak területekre.

K i s u j s n a p i kelettel: berontott határvasuti töltés megvédgáttakkal erő vonul a víz réty. E határ részre hanó víz is s i

A H o r t magasságát ille hető, — a víz lassu apadás melyeket nem legelő van. R. a tészkedett az ir az árvíz miatt más járásokba elrontott Árku levő minden h közlekedés nin

A z á r y szépen folyak san olyanok is kénti gyűjtést, a polgármester S z a b ó K á l c z e g részéről Szabó Lajosné frtot küldött a 150 frt fele a sik fele pedig M a g y a r G a hivatához 20 10 frtot pedig részére. Utób 1887. nov. 17 kalmával tett dön is kijelen kuthódát a m ad e czéla. t t t t s most a

veszély mellett is, melynek szüntelen kitéve lenne.

„Ez okoknál fogva el nem állhatok azon véleményről, hogy a Maros torkolatát meg kell változtatni. Mely változtatás ha el leendő fogadva, akkor igen könnyű lesz kitűzni a Tiszába bafelőli töltésését.”

HELYI HIREK.

* Debreczeni lóverseny. A tavaszi lóverseny Debreczenben apr. 21. és 22-én fog megtartatni. Miután a részletes programot lapunk zárta után vettük, most röviden csak annyit említtünk meg, hogy a lóversenyre neveztek: B. Bánffy György, Geist Gáspár, Horthy István, Harkányi János, Kálmán Frigyes, Kutschenbach Sándor, Merhal főhadnagy, gr. Starhemberg Vilmos, Strobl Rudolf, gróf Wurmbrand Ernő urak. — A részletes programot legközelebb egész terjedelmében fogjuk közölni.

* Törvényszéki hírek. A debreczeni kir. büntető törvényszéknek legközelebb a következő végvártárgyalások vannak kitűzve. Apr. 18-án: Barta Ferencz ellen, közveszély megrongálás miatt. Kovács Sándor ellen, gondatlanság által okozott súlyos testi sértés miatt. Kovács Lajos ellen, testi épség elleni kihágás miatt. Apr. 19-én: Kis Kovács Gábor ellen, súlyos testi sértés miatt. Apr. 20-án: Szalai András és társai ellen, lopás miatt. Kovács Albert ellen, lopás és csalás miatt. — Fried Dezső ellen, lopás miatt.

* Gázfogyasztás. Márcz. havában a hivatalos helyiségek világítására elfogyasztott 1289 köbláb gáz, ezért 232 ftt 02 krt. — az utczák világítására elfogyasztott 86,927 köbláb gázért pedig 1216 ftt 98 krt fizetett a város a gáz társulatnak.

* Az árvíz. — A szomszéd Szatmármegyéből Domahidy Ferencz főispán és Ujlalusi Sándor alispán felhívást bocsátottak ki, adakozásra szólítva fel az ország lakosait a szatmármegyei árvízkarosultak javára. Az idei árvízektől legnagyobb mérvben Szatmármegyét sújtották, a Szamos, Tur és Kraszna mintegy 30 különböző helyen ártott a védgátakat, majd kilépe medrökből, lepte el a megyét. A Szamoshat, Kraszna köz, és Turvidék egyezre sík tenger lett, melyből csak elvétve emelkedett ki egy pár falu, sziget gyantán. Hetven község határa, 230 ezer hold került víz alá, az elpusztult vetéseket vastag iszap borítja. Száz és százerekről kellene beszélni, ha megközelítőleg számértekben akarnók kifejezni a kárt, mely a vetések és terményekben okozott. — Így csak a véd-tetéseken és utakban szatóvenerer forintra tehető a kár. Az előbbiek helyreállítása égető szükség, mivel még az ugynevezett zóldárt várják, mely tavasszal jelenik meg, s ha az védőtéseket a jelenlegi rongált állapotban találja, ismét elborítottatnak a földek s elpusztul meg az is, ami eddig megmaradt. Nagy-Károlyböl írják hogy a Szamos balpartján es cseedi lap érdekeltsege Tiszta Istvan elnöke alatt tartott értekezleten elhatározta, hogy vízszabályozó társulattá alakul.

Pancsova városának egy része vízzel van borítva, több szomszéd község a legnagyobb veszélyben van, kettő már el is pusztult. A víz állás oly magas, minőt meg e vidéken nem láttak.

A budapesti központban Baross Gábor miniszter és Rapaics Radó tanácsos, a víz építészeti osztály főnöke, vezetik az ország különböző részeiből naponta nagy halmazban érkező s vizügyekre vonatkozó jelentések elintézését. A miniszterium valamennyi mérnökkel; a budapesti folyam-mérnökiség s több vidéki folyam-mérnöki hivatalnak összes szak-közösei ki vannak rendelve az árral borított területekre.

Kisujts állási levelezőnk írja tegnapi kelettel: „Az árvíz Kenderes felől már berontott határainkra, városunk alatt terjed a vasuti töltés mellett. A város alatti részei védgátakkal erősítették meg. A város alól vonul a víz réteinkre, melyek be vannak vetve. E határ részre ömlend a Hortobágy felől rohanó víz is s innen le a Berettyóba.”

A Hortobágyon — a mi az árvíz magasságát illeti — apadás még nem észlelhető, — a víz terjedelmét tekintve azonban lassu apadás konstatalható. Azon földek, melyeket nem borított el a víz, jó mező és legelő van. R. a B. László városi tanácsnok intezkedett az iránt, hogy azon jószágok, melyek az árvíz miatt saját járásküblől kiszorítottak, más járásokba beosztassanak. Az árvíz által elrontott Arkus-hid s valamint a Hortobágyon levő minden hid jó karba helyeztetett, így a közlekedés nincs megátolva.

Az árvíz-károsultak javára szépen folynak az adakozások. Vannak számos olyanok is, kik nem várják be a házakénti gyűjtést, hanem önkéntes adományait a polgármesteri hivatalhoz küldik be. Így Szabó Kálmán ur, a „Szabó Lajos fia” czeg részéről 100 frot, edes anyja: özv. Szabó Lajosné asszony részéről pedig 50 frot küldött a polgármesteri hivatalhoz. E 150 ftt fele a Hajdu- és Szabolcsmegyei, a másik fele pedig a többi árvíz-károsultakot illeti. Magy. a R. Gábor ugyancsak a polgármesteri hivatalhoz 20 frot küldött a Szatmár városi, 10 frot pedig a szatmármegyei árvíz-károsultak részére. Utóbbi összeggel Magyar Gábor ur az 1887. nov. 17-én tartott városi közgyűlés al. kalmával tett ígéretét kívánja bevaltani, mikalmával a múlt év végéig elbontják, 10 frot kutbódt a múlt év végéig elbontják, 10 frot ad e célra. A kutbódt tényleg le is bontadt s most a 10 ftt jótékony célra jut.

* Színház. Csütörtökön „Boccaccio”, a rég nem látott kedvelt operette került színre, telt ház előtt s az előadásnak különös érdekét adott az, hogy Fiametta szerepében Kopácsy Juliska k. a., szüntársulatunk új tagja s a budapesti conservatoriumban — éppen mint Verőne — a Passy-Cornet asszony tanítványa mutatotta be magát. Talán soha sem találkozott még első fellépés anny jó akarattal a közönség részéről, mint az övé, sőt kész művészek sem mindennap részcsülnek oly zajos tüntetésekben, mint ő első fellépésével. — A jó akaratot és buzditást a kisasszony nagy mértékben megérdemli. Alakja csinos, rokonszenves, hangja kellemes, hajlékony, iskolázott s ami még feljölő hiányzik, azt az idő megadja. — A Passy-Cornet iskola rendes hibája, a hibás legegység, nála alig észrevehető. Szinpadon megjelenése azt a benyomást teszi, hogy ha nehányszor meg ott áll a lámpák előtt, elég otthon fogja magát érezni a szinpadon, bár játéka most is nemes és kerestelen. Imé, lehet szerényen s frech modulatunk a kisasszonynak. Hatást elérni. Tud enkelve beszélni, a mi operetteben elengedhetlen. Ez eszi szerepe meg természetesen csak kísérlet, mely szép reményekre jogosít, anelynek kapcsán már jó tanácsokkal is szolgálhatunk a kisasszonynak. Első sorban mindenesetre arra kell törekedni, hogy énekebe minél több életet öntson, hogy előadását egyéni jelleggel ruhazza fel s ne idegenkedjek felhasználni a legkisebb technikai dolgot sem, ami az éneket dalamma teheti. A románcz kitarított magas hangján egy kis crescendo végtelenül fokozta volna énekeinek szépségét. A level-hármasban nagyon szép iskolát mutatott be a kisasszony s száma bárhol kielegithetné az igényeket. Már így is ő volt az, a ki a legtöbb tapsban, kihívásban és ujjazásokban részcsült. V. M. a r g ó Czelia gyönyörű énekelte Boccaccio s ha kevesebb törekszik a hatásra és verseny-effectusokra, nagyon kedves lesz. Kise gondolni kell a darab meséjével is, s akkor belátja, hogy a koldus ruhába öltözött Boccaccio nem fogja — mondhatnám ujjongva — gyujtani meg a máglyát saját művének. Azután nekünk jobban tetszett volna cipzében. Ugy halljuk, hogy Boccaccio-costumejei elkésztek. Csak is ez ment meg a 6000 forintos primadonnát, hogy öltözete (az Erdélyi Marietta és Orley Flora fényes öltözökéde után) oly izlesten és szegényen volt. A „ständer” és a „bodnar-dal” nem értek el a többi számok niveauját, míg Boccaccio dala, a „Mia bella”-ketős s a level-hármas a kiemelkedő számok voltak. A magán szereplők a szokott jök, s a karók általában jó kedvvel és jól énekeltek (kivált a férfiak) s az egész előadás jól volt, mint a legtöbb operettünk, csak hogy kissé sok tartott. Végül határozottan megvárjuk, hogy né-mely helyeken lepsznek az érett és szakértő közönség tetzes nyilatkozatait. Lám, a szegény rendőrtörököt egyezre oly idegessé tették, hogy felugrott a tamlászék-ról és sikerült jatekot csinált e felelő kedvelésének kifejezésére. Kopácsy Juliska tegnap is föllépett „Boccaccio”-ban. Mindig melegebb, mindig otthonosabb. Fogadtatása tegnap is fényes volt; tegnapelőtt szép virág-bokrétával, tegnap izésses virág-koszarral lepte meg kieleptek. Ugy olvassuk a „Debr. Ell.”-ben, hogy a k. a. t. a. Halmaine szerep-körére szerződötték. Tévedés, miután Kopácsy Julia már is kapott két szerepet Ellinger Ilonától (Eliz „Suhancz”-ban és Laula „Uti”-ban), míg a Halmaine egyik legjobb szerepet, Yumot pedig a „Mikado”-ban V. Margó Czelia énekl. A népsziumténese — úgy látszik — Ellinger k. a. lesz.

* Az artezi kut furása 400 méter mélységnél már tovább haladt. A legújabb jelentés szerint az elért mélység 401,4 méter. A réteg hamuszürke fővényes agyag.

* Beváltás. Az 1866 évi július hó 7-éről keletkezett a forgalomból bevont 1. kibocsátású 1 ftt-os államjegyek már csak folyó évi június hó végéig fognak bevéltatni, a közös pénzügyminiszteriumhoz intezett szabályszerűen bejegyzett folyamodvány alapján. — A hivatalos lap ezt oly megjegyzéssel teszi közzé, hogy ezen határidő lejárta után, a jelzett államjegyek sem bevéltatni sem kicseréltetni nem fognak.

* Rejtélyes gyilkosság. Ezelőtt öt hettel egy hajdu-bözörményi kereskedő Nyiregyháza-n nyomtalanul eltűnt. Azóta Szabó Sándor — így hívták a szerencsétlen embert — hiába kerestették mindenfelé. Mint a „Budapest” írja, a nyiregyházi kapitányság e hó 8-án arról értesítette az ott időző Szabó-nét, hogy állítólag az ő ferje az, akit Kötj és Ibrány között a nyír víz csatornából kifogtak. Szabóné a halottban tényleg felismerte férjét. Szabónál, mikor Bözörményből elment, 3070 ftt volt; ezért ölték meg. A boncoló orvos a nézete szerint Szabó gyilkosságának esett el dozatul. A holtest 3 hetig a földbe volt el doztatul. A holtest 3 hetig a földbe volt el doztatul. A holtest 3 hetig a földbe volt el doztatul. A holtest 3 hetig a földbe volt el doztatul.

* A gazda-közönséget figyelmeztetjük, hogy többrendbeli csiratatási kísérlet kétség-telenné tette, miszerint a görékben telet tengeteri, a nagy hidegek folytán, teljesen vagy legalább is tulnyomó részben elvesztette csira-képességét, s hogy ennélfogva a vetőmag megválasztására nagy figyelmet fordítsanak. Nagyon ajánlatos, hogy a vetni való tengeri gazdasági intézet magyiszgáló állomáson, hol is e munkát díjnélkül eszközöltetik csira-képessége megvizsgáltassék. A gazdasági egyesület elnöksége.

* Hymen. Abonyi Gyula, a budapesti

nemzeti színház tagja s azelőtt a debreczeni közönség egyik kedvence, eljegyezte Bognár Gizella kisasszonyt, Bognár Mihály fővárosi polgár keives leányát.

* Halalozás. Szirmayné Mészáros Jusztina asszonyt, ki városunkban a művirág-készítést meghonosította, súlyos csapás érte. Ugyanis ferje: Szirmai Ernő, rövid szenvedés után, f. hó 9-én Margittán elhunyt s f. hó 11-én temettetett el, nagy részvét mellett. Béke hamvaira!

* Gazdász-táncszteélyre mely e hó 21-én a „Bika” dísztermében fog megtartatni, a meghívók már szétküldtek. A rendezőség felkéri azon t. családokat s egyeseket, kik meghívóra igényt tartanak, de ílyet tévedésből nem kaptak, hogy ez iránt a rendező bizottság jegyzőjéhez (gazd. tanintézet épület) fordulni sziveskedjenek.

* Zászlószentes. A depr. pinczerek zászlószentesi bizottsága elhatározta, hogy az egylet zászlaját a Zádor Lajos czégnél készítteti. A zászló költségeire a vendéglősök, kávéosok és bormérők május havában majális rendeznek a nagyerdőn. — A majális zárt körű lesz.

* Dalcarnok. A jövő hó elején, esetleg e hó végevel egy dal-társulat kezd meg működését S o m o g y i Imre kávéházában. A társulat igazgatója Vári Kálmán lesz.

* A lótaró gazdákat felszólítjuk, hogy azon esetben, ha 1 éves vagy ezen alól men csikojuk van eladó azt a gazdasági intézet III. számú dandár szobájában Bekessy László tanárnál e hó 11-éig jelentsek be. A lótenyésztési bizottság elnöksége.

* Adakozás. Az apoldai leányiskola növendékei közül a czelegled-utczai templom orgonájára adakoztak: Szilágyi Julianna 10 kr, Szabo Zsuzsika 10 kr, Molnar Ilonka 20 kr, Feher Erzsike 20 kr, Marci Anna 20 kr, Okros Juliska 10 kr, Vas Irma 10 kr, Szabo Tini 10 kr, Kallai Mari 10 kr, Szabo Mari 5 kr, Jobbágy Eszti 40 kr, Egeresi Berta 10 kr, Erdei Zsuzsika 6 kr, Kis Róza 10 kr, Seszták Mari 20 kr, Pósalaki Zsuzsika 10 kr, Erdei Juliska 5 kr, Kálmánchelyi Erzsike 10 kr, Juhasz Sarika 10 kr, Cseresznyes Mari 10 kr, Feher Róza 20 kr, Nagy Zsuzsika 10 kr, Gombos Mari 5 kr, Vas Sára 5 kr, Földvári Gizella 10 kr, Kovács Eszti 4 kr, Tóth Juliska 10 kr, Baranyi Juliska 10 kr, Petó Mariska 10 kr, Farago Juliska 10 kr, György Rozália 2 kr, Ungvári Juliska 2 kr, Dienes Juliska 15 kr, Barta Róza 2 kr, Kis J. Juliska 3 kr, Piros Erzsike 19 kr, Villás Juliska 2 kr, Kecses Eszti 2 kr, Nagy S. Juliska 1 kr, Szabo Luiza 10 kr, Vas Erzsike 5 kr, Boldog Mari 5 kr, Kovács Mari 4 kr, Varga Mari 3 kr, Horvath Mari 10 kr, Tankó Mari 20 kr, Kerekgyártó Róza 10 kr, Tókes Eszti 10 kr, Frank Erzsike 7 kr, Tóth Róza 6 kr, Tóth Mari 5 kr, Penzes Mari 5 kr, Bagdi Róza 10 kr, Kis Mari 4 kr, Balog J. Erzsike 10 kr, Kegyes Juliska 4 kr, Bagosi Róza 2 kr, Nagy S. Róza 4 kr, Kis Jozsef Juliska 2 kr, Balog Mariska 10 kr, Balog Juliska 10 kr, Pinczes Joan 5 kr, Szepesi Erzsike 4 kr, Tóth Mariska 10 kr, Kemeci Eszti 10 kr, Szabo Julcsa 10 kr, Kozma Róza 10 kr, Barna Eszter 10 kr, Matko Sára 3 kr, Szatmári Róza 2 kr, Herczeg Korneha 20 kr, Herczeg Szeréna 20 kr, Kis Janos Juliska 10 kr, Sipos Mariska 4 kr, Csurgó Juliska 4 kr, Csobaj Mariska 3 kr, Kis Eszti 4 kr, Somogyi Eszti 1 kr, Pataki Erzsike 2 kr, Szabo Gyuska 2 kr, Szilágyi J. Juliska 4 kr, Fogarasi Juliska 2 kr, Szakál Juliska 10 kr, Papp Ida 4 kr, Varga Ilona 2 kr, Barcsai Róza 5 kr, Oláh Juliska 10 kr, Rázdó Mariska 4 kr, Molnar Juliska 2 kr, Vertesi Eszti 1 ftt. Balogh Zsuzsika 10 kr. Összesen = 8 ftt 24 kr. Debreczen, 1888 apr. 13-án. — Herczeg János tanító, Herczeg Jánosé tanítónő. — Isten a kicsinyek által dicőstü meg erejét. Az apoldai leányiskola növendékei a czelegled-utczai templom orgonája javára 8 ftt 24 krt adományoztak. Ezen adományok mellett az orgonát az orgonát. Ezen adományok mellett az orgonát az orgonát. Ezen adományok mellett az orgonát az orgonát.

* Nyilvános köszönet. A depr. gazdász ifjuság „Segély eylete” javára az „István” gózzmalom és a nagy takarekpénztár tek. igazgatóság, a 20—20 frot volt szives adományozni. Fogadják kegyes adományokért az egylet nevében leghálásabb köszönetemet. — Debreczen, 1888 apr. 12-én. Frater Akos s. egyleti elnök.

* Zene. Ma este a „Korona” vendéglőben Rácz Károly jeles népzene-kar zene-estélyt rendez.

* Talált kutya. Böhm Samuel czelegled-utczai vendéglője egy veres rattler-kutya vétődött be. Tulajdonosa nevezett vendéglőtől átvéteti.

* Nyilvános köszönet. A debreczeni takarekpénztár 20 frot, az „István” gózzmalom 10 frot és az iparegyesületi takarek és hitelintézet 5 frot adományozott a debreczeni tornaegylet részére. Fogadják e nemesszívű adományért halás köszönetünket. — Debreczen, 1888 ápr. 18. A „debr. tornaegylet” elnöksége.

x Egy magyar iparcikk diadaláról értesítik lapunkat. Ez a kitűnő jóság Lencsák a vé, mely már az egész országban mindentűn kezdi kiszorítani a külföldi pótkávékat, melyekért eddig évenként két millió ftt magyar pénz vándorolt a külföldre. Már ez az utóbbi körülmény egymaga megérdemli, hogy minden hazafias háziasszony az említett pótkávé megjóságra nézve is föltululja a külföldi e nembeli iparcikket.

kat, melyekért eddig évenként két millió ftt magyar pénz vándorolt a külföldre. Már ez az utóbbi körülmény egymaga megérdemli, hogy minden hazafias háziasszony az említett pótkávé megjóságra nézve is föltululja a külföldi e nembeli iparcikket.

Betűrejtvény.

B. F.-től H. Szoboszlórol.

Mi az, a mi sem kezdetben, Nincs jelen, sem végezetben, Pedig maga éppen kezdet, S minden jóra s rosszra vezet. Adámot is ez vezette. Almára s Éva követte. Bárkába is levén vele, Épült Babel tornya fele. Ott a magyart megszerette Árpád hadát ugy követte. Pánczél, sisak, buzgány, paizs, Ágyu, pallos, és puská is Csak félig meddig sajátja, Mert ötközet nem barátja, Pedig a hadakat szűli A békességet kerüli. Szerelme soha se lép, De házasság csak vele szép Mint hogy tavasszal s nyárral jár, Összel s télen sehol sincs már, Ki e következő szövegben Meg találja legelsőben, Becsületünkre fogadjuk, Hogy illő jutalmát adjuk.

(Megfejtők neveit közöljük s köztük május 1-én érdekes olvasmányt sorolunk ki.)

Utolsó számrejtvényünk megfejtését (Kik nem érzik az árvíz sat) helyesen beküldöttek. B. M. (Budapest.) Br. Ditturtné (Pozsony), Nagy Gyula és Gál Jenő, Várkonyiné (Tiszvárszállás), Fehér Ottó, Sipos Mátyás, Csillag Soma, N. N., Feketené, Horváth Eszter, Bartha Gyula, Hunyadi Béla, Weisz Ignác, Margit, Kis Lajos, csapó-kulv. fitanító, Tóth Mária, Kadas Imre, színész (Arad) Neumann Lipót és Szeréna, K. Hajdu Lajos (Kisujtszállás), Bekessy Berta (nyertes) Kulín Vilmos, Ujágó Zoltán, Lipthay Erzsike, Boda József, Kálmánchey Kálmán, Horváth Béla, ifj. Tóth László, Györfy Béla, Nikl Imre (Kisujtszállás).

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, vasárnap, 1888 ápr. 15-én: **Mátyás diák, vagy a czinkotai nagy itcze.** Énekes népsziműi 3 felv.

Felolvasó szerkesztő **Gáspár Imre** Kiadó **Kutasi Imre**

A debreczeni gazdasági és kertészeti árucárnok ajánl: Csiraképes francia és magyar luczerna magot, veres virágu löherét, fűmagvakat, Oberndorfi sarga, vörös mamuth takarmányrépát, konyha-, kerti és virágmagvakat friss és legjobb minőségben, jutányos árak mellett; — továbbá valódi tokaji asszu muscotal és szomorodni borokat palackozva. — Szabó Lajos ur tarzali m. k. vincerlérkepezde igazgatója pinczejéből.

Száj- és fogbajokat kezel, valamint **odvas fogakat** és **fogtöveket** (tájdalom nélkül érzéketlenítés által) távolít el, fogakat töm és műfog betéteket eszközöl

Dr. TIHANYI SAMUEL rend. 10 órában (reg. 8—9 ig, d. u. 2—4 ig) **MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE** gyógyhely Budapest (Budán.) Idény május 1-től szeptember 30-ig.

A gyógyhely keszürvíz forrással (ivó és fürdő gyógyvíz) legjobb sikerrel használható: a belek bántalmánál, alhasi és általános vérbőségnél, és az ebből keletkező nemesebb szervekhez való vérátulással, verőczéri pangások esetében aranyérménél, máj- és lép-bajokban a közszevány-nél és végre női betegségnél. Egészékes fekvés, tiszta úde levegő, 60 kényelmes lakások, jó vendéglő, többnemű szórakozás. Pontos közlekedés a fővárossal állomásozó társasok in, reggel 5 óráig kezdve. Rendelő orvos dr. Bruck J. (lakik: Budapest, vigadó tér biz. osit. épület.) Tulajdonos: **MATTONI HENRIK,**

